

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful ese Duminecă și Joi, la fiecare
două săptămâni cu adansulu foiosorei. — Preun-
meratuna se face în Sabiu la expeditorul "Joi", pie-
afara la 3 r. poste cu bani gata prin seriori fran-
cate, adresate către expeditor. Pretul prenumera-
tunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 63.

ANULU XXIV.

Sabiu 820 Augustu 1876.

trăjelalate părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. și pre
o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime și tieri
strenie pre unu 12 1/2, anu 6 fl.

Inseratele se plătesc pentru întâia ora
en 7 cr. sîrbi, pentru a doua ora en 5 1/2, cr.
și pentru a treia repetare en 3 1/2, cr. v. a.

Privitoriu la organisarea de nou a comitatului Sabiului.

Fó'a oficiosa din Budapest'a a
inceputu a publicá dejá denumirile
noilor comiti supreimi. Nu incap
deci nici o indoieá, ca in scurtu va
urmá si organisarea de nou a comi-
tatului Sabiului, in form'a dictata de
articululu de lege respectivu dejá
promulgatu.

Din di in di ne apropiemu deci
totu mai multu de o schimbare esen-
tiale in starea nostra politico-adminis-
trativa. Si deórece schimbarea acé-
st'a pentru noi e de mare insemnă-
tate si deórece aterna dela noi cá sa
ne creámu cu acésta ocasiune o po-
sitiune cătu numai ne permite legea
de favorabile; de aceea nu putem
recomandá din destulu studiarea re-
latiunilor si a normativelor in acé-
sta privintia decidiator.

Cu nou'a organisare va intrá ne-
gresitu in vigóre si pentru comitatul
Sabiului legea municipale generala.
Pentru ca ea s'a fostu suspendatu
pentru fundulu regiu, sub presupune-
rea ca acest'a va remané intactu si
va formá si in viitoru unu teritoriu
deosebitu si eximatu. Dupace fundu-
lui regiu se va intrupá de nou dupa
chipulu si asemnarea tuturor celor-
alte municipie neprivilegiate, urmáza
de sine ca se va organisá si elu con-
formu legei municipali generali.

Avendu deci noi de a face in
viitoru cu legea acésta municipale
generală si anume nu numai la organi-
sarea de nou, ci si dupa aceea, căta
vreme va stá acésta lege in vigóre,
credemu a face unu servituu placutu
lectorilor nostri, comunicandu-le in
urmatórele principiele fundamentali
ale acestei legi:

In ceea ce privesce mai intâi
agendele municipiului cá atare, ele se
concentréza in urmatórele: Municipi-
ulu esercéza autonomia in tóte
atacerile interne. Elu indeplinesc mai
departe administratiunea manuata de
regimu. Si in fine e indreptatită a se
ocupa si de alte cestiuni comune si
chiaru de cestiuni de statu si a le
trage acestea sub discussiune si a-si
formulá parerea sea in privint'a loru;
acésta inse o pótne numai comunicá
alotoru municipii spre discutare si o
pótne substerne in forma de petitiune
corpu legiuitoru spre ulterióra dis-
positiune.

Agendele autonomiei interne, suntu
in parte definitive, in parte inse
aternóre dela aprobarea ministeriale. De
categori'a din urma se tienu indeosebi
tóte dispositiunile asupr'a averei, pre-
cum suntu: bugetulu anualu, contra-
gerea si darea de imprumuturi etc.
Si in privint'a aprobárei ministeriali
obvine, pentru cá sa nu se pótă tra-
ganá pré multu cestiunile — destina-
tiunea: ca ori-ce conclusu substernutu
ministeriului spre aprobar, se pri-
vesce de aprobatu, déca nu urmáza,
in 40 dile vre-o resolutiune din partea
ministeriului.

Municipiulu cá atare se repre-
sentéza prin comitetu. Comitetul
municipal esercéza in numele mu-
nicipiului agendele autonomiei interne.
Elu alege si institue, — de-si sub
influintia decisiva a comitelui supremu,
cá organu alu regimului — pre ofi-
cianti, eserciandu totu odata si con-
trol'a si poterea disciplinara asupr'a
loru. Administratiunea centrala inse
o efeptuesc oficiantii municipali, la

dispositiunea comitelui supremu cá or-
ganu alu regimului. — In giurstările
ca de o parte, oficiantii municipali
vinu totu la 6 ani a fi alesi —
afara de personalulu de cancelaria —
de alta parte ca ei suntu responsa-
bili comitetului municipalu, afâmu mai
multa garantia in contr'a biocratismu
si a omnipotintiei oficiantilor, cá
in punctele regulative, conformu
cárora singurateculu oficiantu e res-
ponsabilu numai consiliului colegilor
sei. Cu tóte aceste 'si are si alegre-
rea scaderile sele, pre care numai
acurat'a indeplinire a obligamentelor
din partea comitetului municipalu, e
in stare a le delaturá.

Din cele premise se vede ca tóta
activitatea tóta vieti' si puterea mu-
nicipiului jace in comitetu. Fiindu deci
comitetul municipalu, asiá dicendu,
susfetul municipiului si organulu in-
tregei activitati municipali, e de mare
interesu intrebarea, cum se comp-
pone elu? de óre-ce de ací aterna si
influint'a locuitorilor, din municipiu,
asupr'a agendelor publice.

Comitetul acest'a e numai de
jumetate eflusulu voitiei poporului;
fiindu numai o jumetate dintr'ensulu
se alege. Ceealalta jumetate forméza
o representantia aristocratica, com-
punandu-se din virilisti, adeca dintre
acei'a cari platescu cea mai mare con-
tributiune.

Dar' mai nici jumetatea supusa
alegerei, nu se pótne privi de repre-
sentantia adeverata a poporului cá
atare, ci iér' numai a partei acelei'a
din poporu, carea asemenea se bucura
de o posessiune mai insemnata séu
de alte favoruri ale legei; fiindu la
alegere suntu indreptatiti numai acei'a,
cari suntu alegatori si pentru corpulu
legislativu, dupa cunoscutele legi elec-
torali pentru noi atât de vitrege.

Intrebându cine-va, cum convine
acésta cu principiul de egala in-
dreptatire esprimatu prin lege? Re-
spundu teoreticii dreptului nostru
publicu, cu sofism'a, ca nime nu este es-
chisu dela alegere, déca numai posede
conditiunile cari lu indreptatiesc spre
a-si eserçia dreptulu acest'a.

Va se dica egal'a indreptatire
dupa densii e unu conceptu negativu,
care culminéza intr'acee'a: ca nime
nu este eschisu dela possibilitatea de a
eserçia atare dreptu, sub nisce con-
ditiuni cătu se pótne de aspre. Intre-
bámu inse din partene: nu jace chiaru
in punerea de conditiuni si in partea
cea mai mare de astfelu de conditiuni
care partea cea mai mare a poporului
nu-e in stare sa le indeplinesca, —
nu jace deci in giurstarea acésta si
in respectiv'a destinatiune a legei,
chiaru o eschidere? Si cui i compete
dreptulu de alegere in sine luatu, cen-
sului orialtei cualificatiuni, séu omului?

In zadaru e inse ací resonamen-
tulu, căci ací avemu de a face cu
fapte, deocamdata nestramutavere si
de aceea trebuie sa le considerâmu
cum suntu si se calculâmu cu ele.

Astfelui constatâmu deci ca la
alegerea comitetului municipalu in
indreptatitum numai acel'a, care locuiesce
in municipiu si posede ací dreptulu
electoralu pentru dieta. Asemenea pótne
fi alesu in comitetu iéra numai cine
posede dreptulu electoralu pentru
dieta, locuiesce in municipiu séu e
possesoru ací si scie ceti si scrie.
Membrii comitetului se alegu totu la
3 ani, pre cete 6 ani; astfelu ca totu
la 3 ani se alege jumetate din comi-

tetu de nou, cei alesi fungéza apoi
in 6 ani, si dupa 3 ani vine a dôu'a
jumetate sub alegere.

(Va urmá)

Diua nascerei Majestătiei Sele Imperatului si Regelui.

Sabiu 6 Augustu.
Desu de diminétia salvele de tu-
nuri ne au anuntiatu diu'a festiva. Mai
de odata cu aceste musicile militare
pre stradele principale a le cetătiei
nóstre.

In biseric'a din cetat Escel. Sea
Inaltu Preasântitulu archippu si Me-
tropolitu Mironu Romanu cu
asistintia numerósa a celebratu sănta
liturghia si a cettitu rugaciunea obici-
nuita intru indelung'a si fericit'a san-
tate si vietia a Majestătiei Sele Impera-
tului si Regelui **Franciscu Iosifu I.**

Milit'a concentrata aici si giuru,
formata intr'unu corpu de armata,
sub comanda vice-maresialului Bar. de
Rosenzweig a esit u parada de
plina pre siesulu de cătra Sielimberu,
unde a asistat la o missa de câmpu.
Dupa seversirea acestei'a au defilat
trupele inaintea comandanțelui gene-
ralu vice-maresialu de Ringelsheim.

Dupa amédia la 2 óre a fostu
prândiu festiv la Escel. Sea coman-
dantele generalu bar. de Ringels-
heim si la Escelent'a Inaltu Preasântitulu archieppu si Metropolitu Mi-
ronu Romanu.

Resbelulu.

6 Augustu.
Câmpulu de lupta pare inca li-
niscitu, celu putienu telegramale suntu
rari, cari sa vestesc vre-o intemplantare
de o insemnatate mai mare. Aru
crede omulu ca cu atât'a sa fia mis-
carea mai mare pre câmpulu diplo-
maticu, dara si pre acest'a nu se vede
o activitate estraordinaria.

"Fremdenblatt" din Vien'a ne spune
ca Anglia si-a imbiatu servitiele ei
pentru mediatiune. N'a aflatu
inse buna primire cu mediatiunea nici
la turci nici la serbi. Serbi dicu ca
resbelulu inca n'a decisu nimic'a; tur-
ci dicu, ca inca nu potu aratá resul-
tate, cu cari sa pótne motivá preten-
siunile loru, pretensiuni, cari li suntu
de lipsa la garantarea viitorului.

Situatiunea militara este inca totu
cea cunoscuta din rendulu trecutu.
Cele intemplantate, presupunendu ca suntu
adeverate, nu schimba mai nimic'a si-
tuatiunea. "S. d. T." spune d. e. intr'o
telegrama dela 17 Aug.: Alaltaeri 5000
de turci au atacatu pre serbi la
Iankova-Klisur'a si dupa o lupta
de 5 óre au respinsu serbi sub Cio-
lacu. Antici pre turci si suntu sta-
pâni pre positiunile ocupate pre teri-
toriu turcescu. Mai departe ca la la-
voru serbi au batutu pre turci. Amu
disu mai susu, déca suntu adeverate
tóte căte cetim in telegrame si acest'a
o acentuámu, de óre ce cá in resbelu-
lu de fatia dôra nici odata nu s'au
tramișu prin telegrafo atâtea sciri false.

Asiá cetim intr'o fóia ungrésca ca
turci au invinsu in passulu dela
Bani'a si avansandu au luatu si
Cladov'a (?!). Passulu dela Bani'a
este in partea de media di a Serbiei
intre Kniazevatiu si Alexinatiiu,
iéra Cladov'a este departe in nordulu
Serbiei lângă Dunare. Astfelu de ba-
tallii si ocupâri de orasie si sate se
producu numai de fantasi'a celor ce

urmărescu, de parte de teatrulu resbe-
lului, evenemintele, fára carta si nu-
mai dupa audite. Este adeveratul ca
dela Bani'a, spre apusu intr'o mica de-
partare, este satulu Kalovatiu. Póte ca
a telegrafatu cine-va din Serbi'a co-
respondentilor „de pe teatrulu resbe-
lului“, cari vedu resbelulu din cafe-
nelele Semlinului, ca turci au ocu-
patu „Kalovac"ulu si fiinduca Kalovatiu
nu se afla pre ori ce carta si
póte ca multi nici ca au mai au-
ditu ceva de elu, punu Cladov'a, numai
sa fia unu nume. Cine e asiá de
neconscientiosu cu cart'a geografica,
nu e mai scrupulosu si cu invingerile
turcilor.

Cu totalu altfelu stau lucrurile
in pările unde suntu muntenegrenii
ingagiati in lupta. Celu putienu in-
tr'atâta suntu de acordu scirile ca
muntenegrenii suntu pâna acum su-
periori turcilor. In rendulu trecutu
amintiseram si noi de o lupta la Cuci.
Astadi suntemu in stare, dupa o tele-
grama la „S. d. T.", publicata in nr.
de alalta-eri, a repeti aceeasi scire cu
óre-care detaiuri, cari déca voru fi nu-
mai pre jumetate adeverate, munteneg-
renii au sa contribuie multu in sörtea
incurcaturilor balcanice. In telegrama
se dice:

In batal'a de Luni dela Cuci, a
surprinsu Mahmud pasi'a cu 20,000
nizami, zebeci, si basibozuci pre mun-
tenegreni, carii, 5000 la numeru, au
lasatu preturci sa intre afundu in
tienutulu dela Cuci (Cucianii suntu
unu popor la nordulu Albaniei,
cari facu causa comună cu munteneg-
renii.) Cătra média di muntenegrenii
dau navala pre turci si ii gramadescu
din tóte pările. Dela Medun pâna la
Dinos, cale de trei óre, s'au luptat
turci cu muntenegrenii peptu la peptu.
Fia-care batalionu de muntenegreni a
omorit preste 1000 de turci. Unii
dintre muntenegreni au omorit cete
10 turci, unu gardistu de corpu de
ai principelui, cu numele Novacu, a
omorit 17. Nenumerate arme si mu-
nitii au adunatu pre urm'a turci-
lori invigatorii. Turci n'au avut
tunuri in batal'a acésta. Intunericul
noptiei si tunurile de pre intaritulile
dela Podgoriti'a au scutit u pre turci
de o totala perdere. Perderea turcilor
de morti si vulnerati este calculata la
celu putienu 10,000; muntenegrenii au
perdutu 400

7 Augustu.
O telegrama din Ragus'a dela 7/19
Aug. se vede a intâri scirea despre victo-
ri'a mun'enegrilor de mai susu, pen-
tru ca se dice in telegrama, ca ar-
mat'a muntenegréna dela sudu a luat
ofensiv'a. Principele muntenegrénu este
la acésta armata, lasându in Erze-
govin'a comand'a superioara preste tru-
pele muntenegrene de acolo lui Petru
Vukoticu.

Despre luptele din urma ale ar-
matei serbesci dela Ibaru s'a publicat
din partea turelori urmatorulu bu-
letinu:

Dervisi pasi'a care comandà tru-
pele egiptene 15 batalioni infanterie
si unu numeru suficient de trupe
ausiliare luate din Sieniti'a, a ocupat
sianturile serbesci ce se aflâ pre inalt-
imele din apropierea acestui orasii.
Luni la 7 Augustu s'a inceputu lupt'a
si armat'a imperiale erá impartita in
trei colone. Fericulu Rasidu pasi'a stá
pe partea drépta, fericulu Mehemed

Ali pasi'a ce comandá o divisiue desobita, pe partea stânga si fericulu Iemilu pasi'a impreuna cu generalulu egipciu Ismailu pasi'a pe partea fortului Dilarica. Inimiculu a radicatu pre cele mai piedisie părți ale muntelui fortificatiuni si palisade, intre cari se află mai bine de 26 batalioni trupe regulate, 10,000 militie si mai bine de 30 tunuri de dimensiunile cele mai varie. Dupa o lupta de 7 ore inimiculu preponderant, care nu putu sustiné lovitură nostra, fù luat pe fuga si lasă multi morti si raniti in urm'a sea. Serbii parasira fortificatiunile ce togm'a le amintiramu si fura persecutati pâna la intariturile dela Iavoru. Inspaimentati prin invingerile nostre cele mari si prin infriocisatulu desastru, ei au cedatu inca nòptea fortificatiunile dela Iavoru lasându cuantitati mari de arme si munitiuni. Trupele imperiali cari au pierdut preste 200 morti si raniti, au luat Marti in 8 Augustu aceste fortificatiuni si Cotromanulu fàra nici o puscatura.

In fatia cu acestu buletinu esageratu eata ce scrie unu corespondinte din tabera dela Iavoru in 9 Augustu la „Tgbll.“:

La 3 Augustu sosi aici unu ordinu dela cortelulu generalu alu armatei, conformu căruia brigad'a Schatzbar dela armat'a de Ibaru sa se puna in miscare dela Iavoru in directiune spre Deligradu. Prin detasarea acésta corpulu lui Ciolacu Antici s'a slabitu in modu insemnat. Nu s'a cerut multa inventiune din partea turciloru pentru a se informá de plecarea acestei brigade harnice. Dejá la 5 Augustu turcii atacara corpulu din armat'a dela Ibaru, ce stá la Iavoru, cu o putere atât de prevalenta incât Ciolacu Antici trebuí sa se retraga dupa o resistintia scurta preste granitia spre Ivanica. Dara Ciolacu Antici reorganisandu-si trupele inaintă de nou, respinse pe turci si petrecu nòptea in positiunea ce o avuse mai inainte. Inca a dò'a di turcii i atacara de nou positiunea, lupt'a dură diu'a intréga, nici turcii nici serbii nu putura face unu pasiu inainte. Bateriele serbesci s'a tienutu cu multa barbatia pre positiunile loru favorabile casiunandu turciloru mari pierderi. La acésta mai veni si impregiurarea, ca capitanulu Illic, care pornise din tienutulu de pre lângă Mitrovica, dara care acum se află in apropierea corpului serbescu, sosi la tempu si resistă barbatesce cu trupele sele la cele mai forti atacuri din partea turciloru. Noroculu luptei nu se decise in acea di, trebuia sa se verse mai multu sângue. Si la 7 Augustu se incinse o lupta inversiunata. Trupele serbesci eră dejá stórse, de aceea ele se retraseră incetu si in ordine buna pe teritorulu din cōce; turcii remasera in positiunile loru. Trecusera deja trei dile, de cându cea mai mare parte a trupelor serbesci nu avuse tempu sa fiérba ceva la amédi. Diu'a nòptea stá intregu corpulu pe piciore asteptându necontenitul pe inimicu. Marti la 8 Augustu s'a constatatru pre cătu s'a pututu resultatele luptelor de trei dile si s'a aflatu, ca serbii au pierdut 200 ómeni — unu numeru in proportiune foarte micu de morti. Judecându dupa transportele turcesci precum si dupa numerulu mortiloru ce-lu puturamul observá Marti, turcii trebuie ca au suferit insemnate pierderi, caci ei au luptat pre câmpu deschis, pre cându serbii eră bine adaptitii. Se dice ca turcii au pierdut 800 morti si inca odata atâti raniti. Trupele lui Ciolacu Antici, Ducic si Illic se concentréau acum. Numai Srb stá ceva inaintea aripei stângi a serbiloru.

Eri sosi aici scirea, ca din garnison'a din Sienic'a a pornit 10 pâna in 12 batalioni spre média di, forte probabili pentru a dà ajutoriu lui Muctaru pasi'a. Cu tóte asecurările, ca in Serbi'a au sositu unu numeru

mare de oficeri russesci, armat'a dela Ibar sutere mare lipsa de oficeri har-nici. E o mare norocire, ca armat'a are comandantu pe Ciolacu Antici si pe Illic si Ducic subcomandanti, caci fàra de acesti trei barbati aru fi vai de capulu ei. Unde s'a opritu oficerii prevestiti, scie Ddieu, dara cătu de mare e lips'a de ei se constata prin impregiurarea, ca toti oficerii serbesci, cari suntu inca de multu de-misiunati, s'a rechiamatu la servitulu activu. Chiaru si colonelulu Diordievici, care e de 60 ani, s'a chiamatu de Cernaeff la granitia. Diordievici e unu oficieru din scól'a rusescă si se numera intre comandantii ce tienu strictu la disciplina.

Cum se vede din tóte dispositiunile, guvernulu nu cugeta se faca cu rendu pace. Dupa ordinele mai nòue armat'a dela Ibaru trebue sa fortifice pre cătu va puté de tare positiunea ei de acum si se adune in Uzit'a viptualie asiá cătu corpulu sa-si pótia tiené positiunile si preste iérna. Voluntarii din armata, cari au parinti tie-reni bogati, si procura de acum vestimentele de iérna de acasa. La Iavoru se incepe adeca iérna dejá pe la incepturnu lui Septembvre. Bucatele cele nòue se aduna barbatesce de pre câmpu, dara se secuștreaza pe sém'a armatei. Din tóte aceste se vede, ca aici se calculéza mai multu cu o cam-pa'nia de iérna, decât cu unu armistitium.

Unu corespondentu alu „Jurnalului de Pest'a“, scrie urmatorele im-portante linii despre dispositiunea generala a spiritelor russesci:

Iubirea de pace a Tiarului, care a impiedecat pre cătu a pututu ajuto-rarea mai pronuntiata a „fratilor slavi si crestini“ luptatori in peninsula Bal-canica, a ajunsu in contradicțiune accentuata cu currentulu care strabate massele poporului russescu. Au avutu intr'adeveru acea precautiune, care pâna adi s'a vediutu aplicata cu succesu intr'atâtea statui constitutionale: a face din persón'a principelui ereditariu unu paratoneru pentru aglomerarea la densulu a tuturoru aceloru speran-tie ale multimei pre cari Tiarulu nu are aplecarea sa le realizeze pre sém'a Russei. Dara cu tóte ca principalele ereditariu si varsa virtuositatea in su-flarea trâmbitiei panslave, totusi, politica actuala oficiala din orientu, asiá precum o represinta Tiarulu si Gor-ciacof, inspira pré putiene simpatii in spiritele „adeveratilor rusi“, si nu impiedeca cătu-si de putieni a-si manifestá nemultiamirea in privint'a lipsei de activitate ce pôrta guvernulu rusu fatia cu lupt'a libertatiei in care se framanta „fratii dela sudu“. Si manifestările poporului au luat unu ast-feliu de aventu, incât insusi Ignatieff, representantulu, asiá dicendu, si barbatulu, de statu alu acestui currentu, s'a vediutu necesitatu sa faca Tiarulu o espunere mai detaliata despre starea lucrurilor, care a ajunsu a-lu ingrijí si pre densulu chiaru.

Tiarin'a insa-si a trebuitu sa se puna in capulu comitetului de ajutóre, instituitu in favorulu serbiloru, bos-niciloru si erzegovineniloru. Midicii se aduna, si abandona cercurile de activitate si pléca la câmpulu de resboiu. Femei din tóte clasele societă-tei, pâna la cele mai inalte, si atârnatu de peptu cordéu'a Crucii rosie din Genf, si-si parasescu vatrele si famili'a, ca sa duca mângeiere si-ingrijire bieti-loru raniti. Crestini de totu felulu si tierani aduna sume insemnate, iér' cor-purile amplioatiloru renuntia la o parte din lefurile loru, in beneficiulu spitalelor cu raniti. Si proporțiunile acestei currentu patrioticu ieu din di in di o desvoltare mai intinsa.

Tóte clasele societă-tei se intrecu in zelulu de a imitá exemplulu Samarinului din Moscv'a (fratele cunoscutu publicist), care a oferitu din ave-

rea sea privata 300,000 ruble pentru trebuintele resboiulu serbescu, si a alergatu, cu soci'a sea cu totu, la câmpulu bataliei, spre a jertfi obolul si sudoreea pentru ingrigirea celor suferindi. Si cu sute de asemenea exemple a-si puté probá strainatâtiei, cătu de profundu suntu petrunse straturile poporului russescu de simpathie si compatimire pentru cei ce lupta contr'a semilunei.

Valurile se umfla si cresc, din ce in ce mai multu, si nu-i departe tempulu, cându opunerea puterei statului in contr'a acestei passiuni popula're aru puté imbranci guvernulu in celu mai seriosu periculu, déca nu s'aru luá precautiuni de pre acum spre infrenarea acestoru valuri prin limitele unoru porturi mai putieni primejdióse. — Prim'a incercare va fi mediatiunea, si inca o mediatiune fără congresu seu conferintie, spre a puté esclude mai cu inlesnire pe tureu din consiliulu dela mas'a verde. Si déca acésta incercare se va dovedi că insuficienta, atunci fără indoieala, atâtua tiarulu cătu si consilierii sei, voru cautá sa impinga valurile a se isbí deasupr'a capului turcescu.... Este unu secretu publicu, ca pentru Rusi'a, signatur'a momentului se va compará cu greutatea valurilor cari amenintia cu esterminarea totu ce li se opune, si dinaintea fortiei căror'a trebuie sa se plece si insusi tiarulu, fia elu si chiaru „celu mai puternicu monarchu din lume!“

Revista politica

Prigonirile contr'a serbiloru din Ungari'a suntu departe de a se terminá. De curendu s'a arrestatu fostulu notariu in Panciova, Bekici, fara intrenuire judecatorésca, dara tribunalulu din Panciova, nelasându-se sedusu de desele sumutiarii siovinstice, lau eliberatu, „cu tóte ca“, observa o fóia din Pest'a, „s'a aflatu la densulu o corespondintia agravatóre.“

In Karlstadt s'a arrestatu preotulu Begovicu, la care se dice, ca s'a aflatu o lista de cărti tiparite in Belgradu de unu cuprinsu forte compromittitoriu. In Chichind'a mare s'a trasu in cer-cetare mai multi nemti sub pretestu, ca au participat la Omladin'a si au colectat bani pentru Serbi'a. Tóte acesta arrestari preventive au urmatu fără decisiunea prealabila a tribu-nalului.

Foile jidano-maghiare se ostene-scus din resputeri pentru a presenta lumei uimite pe arrestati in lumin'a cea mai defavorabila. Ele justifica aceste arrestari cu argumentele resonului de statu, dara din tóte espectorările loru nu se vede de cătu o ura fanatica si intensiva de rasa contr'a serbiloru si unu cinismu pecatosu, care si bate jocu pâna si de cele mai nevinovate manifestatiuni de simpathia. Nu se poate prevede capetulu acestoru persecutiuni, dar' atât se poate dice, ca ele nu suntu de natura a calmá spiritele intaritate ci mai multu de a le agitá.

„Corespondintia din Budapest'a“ scrie in rubric'a permanenta a are-stârilor preventive:

Pavloviciu, mai inainte unu prov-ocatoriu de scandale prin Panciova si fostu redactoru la fóia „Graniciar“, suspendata in mai multe renduri, a fostu de vr'o căti-va ani pusula inchisore pe unu anu in urm'a unui procesu de pressa. Inainte de a parasi temnit'a elu declară prin o adresa cătra procurorulu de statu, fără de a fi provocat de cine-va, ca acum vede cătu de penibilu e a agitá contr'a statului si ca in viitoru că cetatiénu de statu credinciosu si sinceru se va abtiené de ori ce agitatiune contr'a statului, dara Pavloviciu plecă in graba la Semlinu, cumperă diurnalulu „Grenzboten“ de mai inainte, pentru a edá că posessoru de tipografia pe „Graniciariulu.“ De-

aici Pavloviciu dirige agitatiunile sele in Ungari'a de sudu, Croati'a, confini-ulu militariu in modulu celu mai cinicu. Nici o fóia serbescă, nici „Zastava“ nici „Istok“, nu a cutesatuz se scrie in atare modu contr'a Ungariei, cum scrie „Graniciariulu“, care a sumutiatu mai multu la resbelu si nu vorbiá almin-trea decât de „caus'a nostra“, de cîte ori scria despre afacerile serbesci. In tóte dilele au comunicatu Pavlovici cu Risticu si cu deosebire cu Gruici din Belgradu. Risticu avea cu-noscintia de fia-care articulu din „Graniciar“, inainte de a se tipari si la incuisitiunea in cas'a lui se dice ca s'a aflatu epistole dela Risticu, de-si nu scrise de mâna acestu'a.

„Corespondintia politica“ spune mai departe, ca procurorii de statu au la mâna o corespondintia mare si documente despre acésta agitatiune respondita si organizata, dara nu se poate scri si deslusí, ca de unde au luat agitatorii banii cei multi de cari au dispusu si pre cari i au cheltuitu.

Bulgarii in parlamentulu Angliei.

Nu de multu Disraeli, primu ministru alu Angliei a desfasuratu pe largu punctele de vedere dela cari maneca politic'a englesa. In respunsurile sele la interbelatiuni siefulu cabinetului a mersu cu iubirea si simpathiele sele cătra Turci'a pâna a dechiará pe fatia ca scirile despre crudimile comise de turci in Bulgari'a nu suntu adeverate. Dara tipetele de dorere ale nefericitiilor bulgari cari indura cele mai barbare maltratari dela órdele selbate ce cutriera pamentulu Bulgariei au strabatutu dejá prin tóte unghiu-riile si Europ'a luminata a protestatu contr'a acestui modu de resbelu barbaru. Guvernulu turcescu se vediu silitu a tramite incuisitiunari la fatia locului spre a eruá si pedepsi pre vi-novati si prin aceste mesuri a recu-noscutu, ca cele ce se petrecu in Bulgari'a suntu adeverate. Nici Anglia nu putea sa mai remana surda la vae-tele desperate ale bulgariloru, opiniunea publica a ei a condamnatu fără resvera aceste făradelegi si blastemati, opositiunea si radicà vocea in parla-mentu pentru a face grele imputări guvernului, caci privesce indiferent la aceste scene sangeróse si la atâte viptime nevinovate ce suferira o mòrtie din cele mai cumplite.

Cabinetulu si-a justificat atti-dinea sea passiva de repetite ori, dara se vede ca justificarea sea nu a pututu calmá pe deplinu spiritele si tor-rintele publicu nu s'a asiediatu inca. In dilele aceste veni de nou la dis-cussiune cestiunea despre crudimile din Bulgaria.

Deputatulu Ashely atacă pre-guvernul pentru atitudinea sea passiva ce observa fatia cu regreteabile evenimente ce se petrecu in orientu. Dlu Forsther aperandu pe guvernul contr'a atacuriloru pronunciá opiniunea, ca fort'a Turciei va sporí, déca ea va pierde provincie europene, caci pre cătu tempu le va tiené nu va lipsi Russiei pretestulu de a se plânge asupr'a tractărei cu crestinii. Modulu celu mai bunu de aperare contr'a Russiei va fi formarea mai multoru state quasi independente pre insul'a balcanului si acésta s'aru puté realisá dandu-se provincielor o autonomia garantata.

Dlu Forster si esprima satis-factiunea, ca s'a datu guvernului prin interbelatiune prilegiu de a la-murí mai bine punctulu seu de manecare in acésta cestiune. Oratorulu se teme, ca guvernulu e sedusu de representantele seu diplomatice din Constantinopole, Sir Henry Elliot. Sim-pathiele acestui a se pare ca suntu de totu pe partea turciloru; e absurdu a afirmá, ca flot'a englesa s'a espe-datul pentru a aperá pe crestini, cându mii de crestini intr'o departare de 200 miluri dela flota se putea mas-crâ totalu.

Dlu Burke, secretariu inferioru de statu la despartimentulu afacerilor straine, se grabi a declară, ca situatiunea Serbiei trebuie se destepte in momentulu acesta compatimirea tuturor natiunilor crestine. Ori-care va fi sfersitulu resbelului, starea creștinilor serbesci nu pote se remana indiferenta natiunilor europene. Ori suntu adeverate, ori nu raportele despre crudimele din Bulgaria, totusi nu incape indoiala, ca acele s'au intemplatu intr'o mesura, care justifica indignatiunea casei si a tierei. Sir Henry Elliot nu a pututu face mai multu decât a facutu. Situatiunea actuale a Turciei privesce nu numai pe Anglia ci pe toate puterile, caci toate suntu de acordu, ca trebuie sa se conserve statul quo territorialu.

In fine iā cuventulu ministrulu primu Disraeli, care observa, ca guvernulu nu are marturii despre aceea, ca este unu adeveru in raportele esagerate despre perirea a 30,000 persoane. Elliot a aratatu in cercustantie de gravitate mare o petrundere, unu curagiu si o liniste care au avutu unu efectu binefacatoriu asupr'a politicei. Incătu pentru respunderea ce apasa pre guvernul observa Disraeli, ca nu i se pote atribui mai multa responsabilitate decât celorulalte puteri semnatare tractatului de Parisu. De vreme ce guvernulu nu erā aplecatu, a face o incercare a la Don Quixote, de a alungā pre turci din Europa, s'a disu, ca elu dā guvernului turcescu concursulu seu moralu, asiā cātu se crediū, ca Pórt'a e amicul seu deosebitu, pre care e indatoratu alu aperā intre toate impregiurările. Anglia e numai participant la o aliantia de trei, in care Francia, Austria si Anglia se obligeau numai in modu colectivu, ci si fia-care pentru sine, a conserva si mai departe inviolabilitatea teritoriale si politica a Turciei. Guvernul a refusat adesiunea sea la not'a din Berlinu, caci erā convinsu, ca priminduse acēst'a trebuiā sa urmeze in scurtu tempu o interventiune. Aretânduse Turcia necapabila de a restabilī ordinea, nici Anglia nici alt'a putere nu se va spaimanta de datorint'a politica ce va avea sa implineasca la unu asemene casu; dara nu trebuie sa conchidemu din situatiunea actuale la necapabilitatea Turciei.

Se dice ca intre Russia si Anglia se intenționează o contielegere in cestiunea orientale, asiā suna versiunea cea mai nouă pre terenulu diplomaticu. La o mediatiune si asiā nu se găndesc nîne pentru ca Serbia e resoluta a purtā resbelulu pâna la estremu.

Generalulu Ignatief se reintorce la postulu seu in Constantinopole si turcofilii se pare ca nu se pré bucura de acēst'a cu toate calamitătile diplomatice ce credu ca le-au facutu Ignatief Russiei. Ignatief nimeresce in Stambulu intr'unu tempu interesantu cāndu psichiatrulu Dr. Leidesdorf are sa dechiare ca morbulu psychologicu alu sultanului e necurabilu, iér' seiculul islamului sa pronuncie, ca Muradu V e necapabilu de tronu.

Români si luptele serbilor.

Asiā intituléza „Der Osten“ din Vien'a unu articulu prin care vine sa dimintiesca toate căte s'au scrisu de spre lasitatea româniloru din armata serbesca in resbelulu de fatia.

„Der Osten“ face o reprivire preste tempurile trecute cāndu români se luptau cu tatarii, turcii, polonii si cu ungurii, amintesce de vitejiele româniloru din 1848 si 1866 (dara la 1859? Red.) si apoi continua:

„Si antecedentiele aceste suntu de ajunsu spre a dā de minciuna de nemic'a descrierile foiloru unguresci despre tienut'a româniloru in armata serbesca, dupa cari descrieri români s'aru aratā putienu curagioli, dă dosulu si nu voiescu sa se lupte. Dara

noi mai aflāmu expresu, ca soldatii români in armata serbesca nu remanu nici decum inapoi'a serbiloru, a fratiloru loru de arme, in ceea ce privesce virtutea militara si entuziasmulu pentru resbelu. Principele Milianu, in urm'a impartasiriloru calumniose din foile esterne, asiā ni se spune, a cerutu raporte dela comandanți de corpuri, dela Cernaieff si Lesianin, sub a căroru comanda stau regimete romanesci si dela amendoi a venit u respunsulu, ca soldatii români suntu dintre cei mai bravi din corpurile loru si ca brigad'a dela Negotinu, carea consta numai din români, rivalisează in toate virtutile militare cu renumita brigada din Siumadi'a. Ba Lesianin se dice ca in raportulu seu aru fi disu anumitu, ca „soldatii sei români s'au purtatu asiā incătu despre fia-care se pote dice că este unu ero.“

Articululu arata mai departe ca exista simpathie intre serbi si români si ca din România afara de ambulantie pentru ingrigirea ranitiloru trecu din România multi români in armata serbesca atât din familie aristocratice cātu si din sirurile democratiloru. Din care causa o fōia românesca ce apare in Galati si dice: „Suntemu mândri de aceste nobile exemple de eroismu, dovedit u de români in toate tempurile, cāndu s'a tratatu de o causa mare.“

Unu coresp. alu „Albini“ dela Dunarea de josu, reflectandu la unele demintiri că cele din „Osten“ scrie ca nemultiamirea intre români din Serbia e forte mare si merge pâna la resbunare.

Si că sa arate coresp. si motivele nemultiamirei adauge:

„... in mai multe sate din Serbia, unde popii români au cetit u in diu'a de Pasci evangeli'a in limb'a româna, acei popi pentru ast'a au fostu arrestati si pre unii i-au si rasu si alungatu dela oficiu; numai celu din comun'a Corbova a scapatu cu optu dile arrestu si 20 taleri glōba, d'apoi pre celu din comun'a Valesnit'a, dupa ce l'au rasu, l'au si espatriatu in Bulgaria! Apoi inca un'a. Amu convenit u la preotulu din Techia cu dlu pictoriu academicu Nicolau Popescu dela Rom'a, care erā sa fia ingagiatu a face pictur'a bisericiei din acea comun'a, si la asta ocasiune ni se plangea poporatiunea de acolo, ca de trei ani de dilet otu ceru prin petituni dela guvernul serbu că sa li sedee voia sa se cetescă in biserică romanesca; de promisu li s'a totu promis, in fine inse in locu de implinirea promisiunii li s'a permuatu preotulu cine scie unde, dicându-se ea numai densulu agita pentru aceea cerere: acēst'a inse nu-i adeveratu caci români din Serbia vinu forte multi si tare adese de-si cumpera cărti de rugaciune românesca românesca: apoi acesti'a ne spunu ca cu mare cautela si numai in ascusu potnu se tréca preste gratia cărtile românesca ce ducu cu ei, de ore ce déca i' prindu cu ele, li le ardu si i' pedepsescu cu cāte 3 taleri glōba de fia-care carte! Cāte alte necasuri a-si sci sa ve spunu; dar' de astadata nu afu tempu oportunu.

Apoi standu astfelui lucrulu, nu potemu intielege ca frati serbi ne chiama sa luptāmu contr'a asuprutoriului de turcu, pre cāndu ei se pôrta fatia de noi mai reu si decât turci fatia de serbi!

Fratii serbi dieu ca turci suntu barbari, si noi ii sprigimiu in ast'a; dar' li spunemu fratiloru serbi ca in Turcia suntu multe natiunalităti, dintre cari si romanii facu o parte forte mare, si toate acelea suntu libere a si tiené cultulu dñeescu in limb'a loru natiunale, pre cāndu in Serbia ast'a interdisu cu deseverisire si sub aspră pedepsa. Apoi nu sciu dieu cine-i mai barbaru in asta privintia, turculu seu serbi?

Despre situatiunea pre teatrulu resbelului serbescu i scrie lui „P. Ll. coresponentul seu specialu urmatorele:

Zaiciaru 11 Aug.

Resbelulu in Serbia nu e resbelu modernu in care sa urmeze decide-rile un'a dupa alta.

Dupa batal'a dela Kniazevati si ocuparea Zaiciarului a urmatu o pauza. Nici la unu nici la cela-laltu punctu nu s'a urmarit u cu energia inimicul. Serbi s'au retrasu si in cuartirulu generalu turcescu, unde lucra ómenii fără spioni, nici nu sciu in care parte, spre Deligradu ori spre Paraciu?

Aici crede lumea ca e probabilu spre Paraciu. Déca serbi s'aru incercă sa se posteze inca odata la Deligradu s'aru pututu intemplă ca Ali Saib inaintandu pre valea Moravei in josu sa le taie drumulu si sa le pregătesca o catastrofa infricosata. (Acēst'a mai ca nu se pote intemplă de ore-ce Alexinatilu si Deligradulu nu-lu voru pututu ocolii nici luá turci asiā usioru Red. „T. Rom.“).

Comunicatiunea cea rea face de aici nu se scie unde se afla Ali Saib pasi'a. Socotindu dupa tempulu plecărei din Kursumlje si Aiküb, adi, mână trebue sa ocupe Krusievatiulu. Corpulu seu numera 15 batal. infanteria, 1 regim. de cavaleria, 4 batterii (intre cari 1 batteria de munte) si 6000 arnauti, va se dica, o fortia ce reprezinta 20,000 ómeni si 22 tunuri, destulu de tare de a invinge despartiemintele serbesci, cei voru stă in cale. Punendu corpulu acesta mân'a pe Krusievatiu, i se deschide calea spre media-nópte in valea Moravei, precum si drumulu preste Moisinc'a Planin'a in spatele positiunilor dela Deligradu. Cestoru din urma inse li amenintia unu periculu cu multu mai mare. Corpulu lui Osman pasi'a de 32,000 ómeni, care de siése septamâni a statu implanatul lângă Timocu, si va aduce odata aminte ca Allah au facutu picioarele pentru mersu. Déca se va pune corpulu acesta in miscare spre apusu, va merge deadreptulu la Paraciu si este in stare de a intrerupe de acolo ori-ce comunicatiune cu bas'a armatei lui Cernaieff dela Deligradu.

Motivele aceste admitu presupunerea, ca armata serbesca se va concentră numai la Paraciu unde se va incumete la o lovire decisiva. Cu ce rezultat? astadi inca nu se pote spune apodicticu, dara, considerandu momentele probabili, se pote dice ca siansele pentru serbi suntu forte defavorabile.

Si pentru o armata regulata, care susta prin o dedare la subordinatiune de ani indelungati si carea se tiene de olalta prin superioritatea si autoritatea generalilor si oficierilor ei, este lucru ciudat, a-si cercă ierasi noroculu cu armele si a face frontu inimicului, dupa unu siru de perderi si o retragere de mai multe septamâni. Elementulu moralu, credint'a si increderea in conducatori suntu sguduite. Acum, la o armata de militii! Ómenii nu suntu dedati nici la strapatie nici la meseria armelor; cei mai multi au muiere si copii si campuri a casa; a patra parte din tiéra este ocupata de unu inimicu barbaru, care pustiesce si nimicesce totu ce cresce si ce sta in picioare. In fine serbi si dupa numeru nu mai suntu egali cu turci. In dilele din urma turci au capatatu cursuru si bataliuni noue suntu pre drumu. Cāndu se va intruni armata principala a marcialului Euib pasi'a, a lui Ali Saib si Osmanu in valea Moravei, staula disputiunea pentru lovirea decisiva 90,000 de turci. Cernaieff nu e in stare sa adune atâtia ómeni dupa perderile cele multe de morti, raniti si bolnavi, nu pote sa adune pentrua fruntari la Drin'a nu o pote lasa deschisa. Acolo trebue sa remana, celu putienu 20,000 de ómeni, déca nu

vrea că si Serbia apusena sa fia inunda de turci. Cum se pote sa astepte cine-va dela o armata de militii, derouta si in minoritate in privint'a numerului, sa raporteze victoria asupr'a unei armate regulate, dedita la strapatie, incuragiata de succese si superioara in puteri? Intre impregiurari de aceste lucra Serbia mai intieptiesce déca se gandesc cu o óra inainte la facerea pâcei. Turciloru si pâna acum li s'a inalatiu crést'a — si nu fără dreptu —; ce condituni voru pune ei déca voru mai raportă o victoria?

Amu mai disu ca armata otomană a lasatu din ochi pre contrariul in retragere. Caus'a miscărei celei greoie este si trenulu celu defecutu alu turciloru. Serbi lucru firescu, au luat mijlocele de traiu cu sine. Trupele turcesci suntu asiā dara avisate a se provisună de a casa. Provisiunea loru vine pe cara cu boi, recuirete dela Bulgari si pre alte animale de transportu.

Provisiunile aceste inse a trebitu sa urmeze cu atâtua mai tardu dupa o trupa ce urmaresce pre ini-micu, cu cātu trup'a acesta ins'asi era de departe inainte de armata principală si provisiunile de parte inapoi chiaru de acesta din urma. Este unu neajunsu ca turci nu-si potu spedă provisiunile mai ingraba dupa trupe si ca prin aceste impregiurari de a dô'a mâna suntu innfluintate operatiunile loru.

DIRECTIUNEA MARSIULUI TURCILORU ESTE IN DIGITATA CLARU DE SITUATIUNEA TEATRULUI DE RESBELU ALI SAIB PASI'A INAINTEZA PRESTE KRUSIEVATIU IN VALEA MORAVEI, ARMATA PRINCIPALA SUB EIUB PRESTE BANIA, UNDE AVANTGARD'A A TREBUITU SA SOSÉSCA ASTADI, TOTU INTR'ACOLO SI OSMANU PASI'A SE VA FOLOSI DE DRUMULU CE DUCE PRESTE MUNTI INAINTEANDU SPRE PARACINU. IMPREUNAREA CESTUI DIN URMA, CU GROSULU ARMAȚEI VA AVÉ LOCU ASTADI, CELU MULTU MÂNE, DE ORÉ-CE ERI S'A TRAMISU BRIGAD'A HASSAN PASI'A SPRE KNAZEVATIU PRE TIMOCU IN SUSU. DELA CORPULU LUI OSMANU PASI'A S'A DETASIAU ERI UNU ALU DOILEA DESPARTIEMENTU SPRE NORDU CĂTRA NEGOTINU, DE BUNA SÉMA A MERGE ALATURA CU DUNARCA SPRE BRSA-PALANKA SI GOLUBINE. DUPA MODEST'A MEA PARERE DESPARTIEMENTUL ACEST'A NU ESTE ALTU CEVA DECÂTU UNU CORPU OBSERVATORIU SI NU CUM DIEU UNII OFICIERI, UNU CORPU DE AVANTGARDĂ, ALU GROSULU ARMAȚEI CE ARE SA VINA IN URMAI. DÉCA CORPULU DELA TIMOCU ARU FI DE IDE'A SA INAINTEZE PE FRUNTARI'A SERBESCA PRE LÂNGA DUNARE IN SUSU, S'ARU LIPSI DE COOPERATIUNE LA LOVIREA DECISIVA IN VALEA MORAVEI. DE ACI INDOIELELE NOSTRE, CARI INSE SE VORU CHIARIFICA IN ORÈLE CELE MAI DE APROPE.

Varietati.

* * Hoffmann consiliariu de sectiune in ministeriulu de esterne, este denumit u ministru de finantie pentru monarchia intréga.

* * Denumiri. Föia oficiala, Budp. Kozl. publica denumirile de comiti suprmi: pentru comitatulu Solnocului Dobacei: Br. Bánffy, Bistritie-Nasaudului: Hössler, Turdei Ariesului: br. Georgiu Kemény, Ciucului: Mich. Mikó, Muresului Turdei: Greg. Beldi, Cetătiei de balta mici: cont. Gabr. Belenus, Fagarasului: Colom. Boér, Treiscauneloru: Iuliu Szentháromsi.

* * Premie pentru inventatorii populari. Affâmu ca la consistoriulu nostru scolasticu a sositu prin inspectoratulu regescu de scole pentru fundulu regiu aratarea, ca ministeriulu reg. ung. de agronomia industria si negotiu a placidat mai multe premii in bani pentru inventatorii din unele inspectorate, carii s'au distinsu in cultivarea pomilor, gradinaritului preste totu si a agronomiei. Atra-

gemu atentiuinea invetiatorilor nostri, asupr'a acestei impregiurări cu aceea, că sa nu intardie a se insinuă prin concernintele oficiale protopresbiterali la consistoriu, aratându resultatele obținute în acestu ramu de agronomia, spre a fi recomandati la locurile competente pentru remunerare.

* * Dr. Wenz. Kratky prepozit și prelatu alu institutului Premonstratensilor la Neureisch, mai înainte profesor și directoru la Gimnasiulu statului din Sabiu, a reposatu Dumineca in 1/13 Augustu lovitu de apoplexia.

* * Princes'a Natalia, dealmintrea in lausia, s'a bolnavită fără reu.

* * O telegrama din Semlinu anunță ca Imperatul și Regele nostru a provocat pre consulul austro-ungurescu principale Wrede sa felicită pre principale Milanu pentru nașterea fiului seu.

* * Areastare. In Beci-che reeu fu arestatu comisariulu rusec Cludov.

* * Atentatul asupr'a principalei Gorciakoff. Scirea acăstă cercula prin diurnale de mai multu tempu. Atentatul s'a intemplat la Bern'a in Elveția, unde principale Gorciakoff se află că ambasadoru al Russiei (este fiul cancelariului rusescu). Atentatul după cercetarea încheiată se constata a-lu fi seversit o domna din Russi'a din famili'a Dobrovolski. Dens'a a depusu că n'a avut de gându că sa omore pre principale, ci ea a vrută numai ca pre calea acăstă să-si aduca la publicitate o afacere de ereditate in carea ea este scurta de 500,000 ruble, fiindu pre calea justitiei in Russi'a si pre calea petitiunării pâna la imperatul n'a potutu ajunge la nimica.

* * (Societatea crucei roșie din Romani'a) primește ofrande numerose din tōte părțile tierei. Din liste publicate pâna acum se vede, ca contribuiesc si multe dame romane din tōte clasele societăției pentru binefacatoriulu scopu alu ajutorirei ranitilor in resbelulu serboturcu. Obiectele principale de ofrandă suntu: scama, panza, camesi, apoi cascavalu, salamu, siunca, sardele rusesci, sardine, zacharu, céiu, fidea, orezu, vinu negru, compoturi, migdale, luminări, sapunu etc. etc.

* * (Ajutoriu familielor refugiate). Se dice, că preste 20,000 refugiati aru fi trecutu in Romani'a din cauza resbelului serboturcu. Camer'a a votat pentru ajutorirea loru unu creditu de 20,000 lei. D. ministru de interne Vernescu a promis, ca va starui că familiele romane imigrante in Romani'a se remana in tiéra, oferindu-se si pamant.

* * (E positiunea internațională din Paris) se va deschide in 1 Aprile 1878. Guvernul francesc a avisat despre acăstă pre toti plenipotentiati si ambasadorii sei din esternu, pentru că se facă cunoștu guvernului la cari suntu acreditati terminulu deschiderei.

* * Nu de multu s'a aflatu aproape de M. Siardu cadavrulu unui locuitoru de acolo cu capulu sdrobitu. De omoritulu au remas o vedova si o copila minoréa.

* * Cinci sergenti dela husari au desertat din Saaz cu scopu de a-si oferi servitiele loru militare turcilor.

* * Osman pasi'a (Farkas, Wolf.) Dupa alte foi din patria amu inregistrat si noi notiti'a, ca Osmanu pasi'a, prinsu de muntenegreni in batalia dela Urbicza aru fi identicu cu Farkas (Wolf), honved in anii 1848—49. Dupa cercetări oficiale se descopere ca prinsulu dela Urbicza este cerchesu de origine, prin urmare nu este identicu cu fostulu honvedu de odinióra, dupa cum s'a sustinutu de mai multe foi.

* * Epidemia in porci. In Sabiu s'a arestatu la multi porci bol'a

de grumadi, in urm'a cărei unii au si murit.

* * Cetim in "Gazet'a Trans." : Dev'a in diu'a de săntul Ilie 1876.

Onorabile Domnule redactoru! Dilele aceste s'a pertractat, la tribunalul reg. de aici, scandalos'a causa de defraudare a lui Laurentiu Baláz, fostu directoru la preparandi'a de statu din opidulu nostru, despre care s'a mai facutu amintire si in "Gazeta" nr. 52 din a. c.

Cu inceperea pertractări finale, sal'a se umplu de curiosi, cari veniseră sa vedia ca ce judecata dréptă si meritata voru aduce nepartialii judecatorii regesci. — L. Baláz de pe banc'a inculpatului parea linisită, că si cum nici că i-arău pasă.

Din partea tribunalului au fostu: F. Solyom, Fekete, presiedinte, D. Eperjesi si F. Gyárfás judi si notariul L. Apáti; din partea fiscului C. Varg'a (venită aici nu de multu); din partea institutului pedagogicu famosulu L. Réthi, iér' din partea acusatului aparatoriulu seu adv. Hollaki.

Dupa cetirea actelor de investigație — din cari mai însemnatu este „Atestatul de moralitate“ datu din partea primariului opidanu din locu lui L. Baláz — presiedintele provoca pre dlu L. Réthi, că sa se dechiare, déca mai are ce-va de observat la cele ce a spusu înaintea judeului investigatoru, in privinț'a sumelor defraudate.

Dlu L. Réthi, cu o fatia iesuitica si fără de a rosi, gangavă ce-va fără intilestu, si in fine dechiără, ca rămâne pre lângă ce a mai spusu, ca adeca lipsescu numai 1500 fl. si afara de sum'a acăstă, institutul nu are nici o paguba. (?)

Limbele rele inse sciu si alte istorioare. Dar' haidemu mai departe.

Intrebatu fiindu inculpatulu, a recunoscutu defraudarea.

Luându cuventul v.-procurorulu Varg'a — spre cea mai mare mirare a publicului ascultatoriu — in locu de a aduce motive tari, de a desfașura gravă culpa, comisa chiaru prin unu omu intelectuale profesore (!) si directore (!) dela o preparandia de statu si alte asemene, se silea a insiră la consideratiuni preste consideratiuni si ce e mai interesantu — retacendu neesteticile gesturi ce facea — cu totce ca la acte se află unu atestat, despre acea, ca inculpatulu are avere immobila, conscientiosulu nostru procuror a cerutu, că tribunalul se dechiare pre inculpatu fără avere, ca adeca spesele procesului sa le pörte statulu. Preste totu acus'a a fostu bătătoria la ochi.

Apararea, intocmai că acus'a fiscală, a fostu pre cătu de scurta, pre atătu de séca si fără nici unu pretiu juridicu. Totulu se concentră in acea, ca inculpatulu a fostu silitu de impregiurări a defraudă (dorere adi in multe posturi bune, se aplica taia fuga de calibrulu lui L. B., iér' cei qualificati si de omenia se persecuēza) si ca s'a datu de buna voia pre māna judecătiei.

Mai sinceru s'a aparatu inculpatulu insusi dicendu, ca dieu, nu trebuia, că sa-i incredintieze lui atăti bani, pre cāndu se sciă bine, ca elu e unu calicu si jumetate.

Retragându-se apoi judii lu judecăra pe inculpatu la temnitia de doi ani si suportarea speselor, cu adausulu, ca — pentru usiurarea pedepsei — se voru substerne actele la forurile mai inalte. Va se dica si doi ani e pré mare pedepsa.

Intre motivele tribunalului — afara de multele consideratiuni, — e de însemnatu mai alesu acel'a, ca inculpatulu aru fi potutu defraudă mai multu, iér' n'a facut'o si alte asemene.

Un'a ne pare reu, ca la acăstă pertractare nu amu avută ocasiune a vedé escelandu pre dlu protofiscu

(primu-procurorul) S. Horváth, care in alte cause este atătu de zelosu

Despre altele, in scurtu tempu.

Cassiu.

Burs'a de Vien'a.

Din 7/19 Augustu 1876.

Metalicele 5%	66 50
Imprumutul nationalu 5% (argint)	70 05
Imprumutul de statu din 1860 ..	111 25
Actiuni de banca ..	854 —
Actiuni de creditu ..	143 60
London	123 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	73 20
" " Temisiorene	72 50
" " Ardelenesci	73 75
" " Croato-slavone	85 —
Argintu	103 30
Galbinu	5 85
Napoleonu d'auru (poli)	9 80
Valut'a nouă imperială germană ..	60 35

Ad Nr. 55 1876.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de invetiatoriu diriginte la scol'a capitală normală gr. or. din Dobr'a, pentru ocuparea acestui postu cu unu salariu de 400 fl. v. a. si un'a remuneratiune de 50 fl. din fundulu scolasticu pentru directoratu se scrie prin acăstă concursu cu terminul pâna la 29 Augustu a. c. st. v.

Doritorii de a ocupă acestu postu suntu avizati a-si asterne suplicele la subscrisulu pâna la terminul indicat, instruite in sensulu „stat. org.“ cu atestatul de botezu, si cu testimoniile scolare, ca au absolvit 8 clase gimnasiali, cursulu pedagogicu, séu teologicu, si ca au depusu esamenulu de cualificatiune.

Dev'a 5 Augustu 1876.

Comitetulu protopresbiteralu gr. or.

al tractului Dobrei.

Ioanu Papiu, protop. Devei si adm. 1—3 Dobrei.

Nr. 219. — 1879.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoriesc la scol'a populară confesiunale gr. or. din comun'a Albacu, protopresbiteralu Zlathnei-supériore, se scrie prin acăstă concursu cu terminul pâna la 1 Septembrie a. c. st. v.

Salariulu anualu 300 fl. v. a. cor telu in edificiulu scoliei dōue odăi, si lemne de focu.

Doritorii de a ocupă acestu postu au de a-si instruă petitiunile loru in sensulu Statutului organicu cu urmatorele documente:

a) Atestatul de botezu;

b) Atestatul de moralitate;

c) Atestatul ca au absolvit celu putiu 4 clase gimnasiale, pedagogicu séu teologicu;

d) Atestatul de cualificatiune, si ca scie cantările bisericei.

Recentii au a-si tramite recurserile loru scaunului protopresbiteralu in Câmpeni pâna la terminul prefisat.

In contilegere cu comitetulu parochialu.

Câmpeni 25 Iuliu 1876.

Ioanu Patiti'a, 2—3 protopresbiteru.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu secundariu devenită vacantu la scol'a confesiunala ort. orientala a comunei Purcareni, tractulu protopresbiteralu I alu Brasiovului, se scrie prin acăstă concursu.

Emolumentele suntu 200 fl. v. a. solvindu in rate trimestrale decursive.

Dela concurenti se cere, că se aiba celu putiu 4 clase gimnasiale si atestatul de cualificatiune.

Alesulu de invetiatoriu trebuie sa servescă unu anu de proba si dupa decurgerea acestui castigandu-si intarirea definitiva va fi indatoratu a tiené si scol'a de repetitiune, pentru carea va mai primi inca o remunerare

tiune de 35 fl. v. a. cu prospectu de a i se inaintă la 50 fl. v. a.

Petitiunile bine instruite trebuie adresate prea onoratului domn protopresbiteralu I alu Brasiovului Iosif Baracu celu multu pâna la 29 Augustu a. c. st. v.

Purcareni in 29 Iuliu 1876.

Comitetulu parochialu, Ioanu Bogdanu, (2—3) parochu si presied.

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. orientala din comun'a Livezeni, in protopresbiteralu Hatiegulni, se deschide prin acăstă concursu, cu terminul pâna la 5 Septembrie a. c.

Emolumentele suntu:

a.) Cortelul naturalu si 6 jugere pamentu aratoriu si fenatiu;

b.) Dela 220 fumuri de casa căte 1 fl. 40 cr. de fum;

c.) Tacsele stolare indatinate. Tōte aceste computate la olalta, dau unu venită anualu preste 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă acăstă parochia au a-si asterne concursele loru bine instruite in sensulu legei, la subscrisulu pâna la terminul susu amintită.

Hatiegul in 28 Iuliu 1876.

In contilegere cu comitetulu parochialu

Ioanu Ratiu protopresb. gr. or. alu tract. Hatiegul (2—3)

Concursu.

Pentru reintregirea postului vacantu de capelanu lângă parochulu betrănu si slabu Vasilie Pavelu din comun'a gr. or. Borgo-Bistrīta tractulu ppresb. alu Bistrītei, se scrie prin acăstă concursu pâna la finea lui Augustu a. a. st. v.

Venitele impreunate cu acestu postu suntu:

a) Casa capelanara cu 2 incaperi 1 siura si 2 grajduri.

b) Gradina de legume si fenatiu de lângă casa in marime de 1180 □ org.

c) A trei'a parte din venitul epatrafirului precum si din tōte venitele stolare parochiale.

Doritorii de a ocupă acestu postu au de a-si tramite petitiunile loru instruite in sensulu statut. org. pâna la tempulu indicat la subscrisulu oficiu ppresbiteralu.

Borgo-Dioseni 4 Aug. 1876.

Pentru comitetulu parochialu din Borgo-Bistrīta,

Ioanu Buzdugu, adm. ppresb. 2—3

Nr. 1758/397 scol.

Concursu.

La institutulu rom. pedagogico-teologicu din Aradu, se receru inca doi profesori, unul pentru sciintele matematice-naturale, si altul pentru cele pedagogice. Salariulu anualu e de căte 800 fl. la unu postu. Recurintii ort. rom. se arete ca dupa terminarea studielor gimnasiali cu testimoniul de maturitate, au absolvit respectivele facultăti si pracs'a ce au avută pâna acum. Recursele sa se adrezeze subscrisului consistoriu pâna in 25 Aug. st. v. a. c.

Cei cari voru deveni alesi, se voru aplică in primii trei ani că provizori cu salariulu amintită. Consistoriulu si rezerva ca dupa espirarea a loru trei ani sa se pronunțe despre aplicarea loru definitiva.

Aradu, consistoriulu rom.